

ŞƏFFAFLIQ, RİSKLƏR VƏ GİZLİ MÜBARİZƏ

“Epşteyn işi” ABŞ-nin daxili siyasətində güc balansına, partiyadaxili münasibətlərə və elektorat davranışına birbaşa təsir göstərən həssas siyasi alətə çevrilib. Sənədlərin mərhələli və qismən açıqlanması isə “nə gizlədilir?” sualını daha da aktualaşdırır.

SEVİNC GÜLMƏMMƏDOVA

Cefri Epşteyn işi artıq təkcə cinayət xronikası deyil. “Epstein files” adı altında gündəmə gətirilən sənədlər paketi ABŞ-nin daxili siyasətində güc balansına, partiyadaxili münasibətlərə və elektorat davranışına birbaşa təsir göstərən həssas siyasi alətə çevrilib. Xüsusilə də sənədlərin açıqlanması prosesinin 2025–2026-cı illərdə sürətlənməsi bu mövzunu hüquqi çərçivədən çıxarıb siyasi mübarizə müstəvisinə gətirib.

ABŞ DAXİLİ SIYASƏTİNƏ TƏSİR

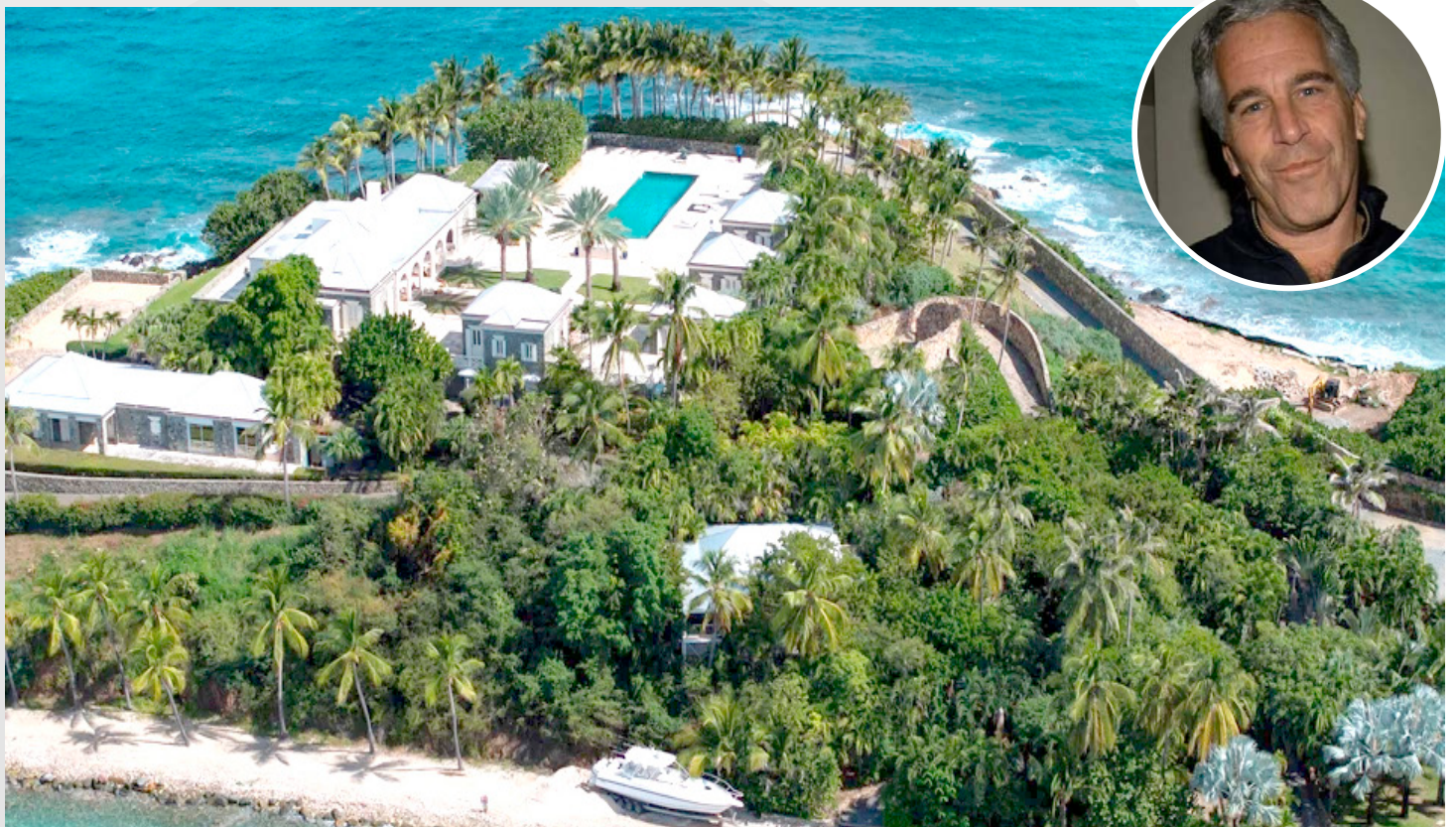
“Epşteyn işi” ABŞ-də uzun illərdir mövcud olan elitaya inamsızlığı daha da dərinləşdirir. Federal institutlar – Ədliyyə Nazirliyi, FTB və Konqres – cəmiyyətin gözündə artıq təkcə hüquqi strukturlar kimi deyil, həm də məlumatı idarə edən siyasi aktorlar kimi görünür. Sənədlərin mərhələli və qismən açıqlanması isə “nə gizlədilir?” sualını daha da aktualaşdırır.

Bu proses ABŞ siyasətində yeni bir presedent yaradır: cinayət materialları hüquqi nəticədən çox siyasi rıçaq funksiyası daşımağa başlayır. Nəticədə “Epşteyn sənədləri” demokrat-respublikaçı qarşıdurmasında argument bazasına çevrilir.

TRAMP ÜÇÜN RİSK, YOXSA FÜRSƏT?

ABŞ Prezidenti Donald Tramp üçün “Epşteyn sənədləri” ikili xarakter daşıyır. Bir tərəfdən onun adının sənədlərdə keçməsi siyasi risk yaradır. İctimai rəy üçün “adın çəkilməsi” hüquqi məsuliyyət olmasa belə, reputasiya baxımından həssasdır. Digər tərəfdən isə Tramp bu mövzunu “dərindən dövlət” və “elit korruptsiya” narrativini gücləndirmək üçün istifadə edə bilər.

Tramp tərəfdarları üçün əsas argument budur: sənədlər açıqlanırsa, deməli, sistem ifşa olunur. Bu isə Trampın “mən sistemi dağıdan liderəm” imicinə xidmət edir. Beləliklə, “Epstein files” Tramp üçün eyni anda həm risk zonası, həm də mobilizasiya fürsəti yaradır.

RESPUBLİKAÇILAR DAXİLİNDƏ PARÇALANMA

Respublikaçılar daxilində “Epşteyn məsələsi” açıq şəkildə fikir ayrılığı yaradıb. Bir qrup respublikaçı sənədlərin tam açıqlanmasını tələb edərək seçici qarşısında “şəffaflıq tərəfdarı” kimi çıxış edir. Digər qrup isə prosesin təhlükəli presedent yaradacağını, aktiv istintaqa və milli təhlükəsizliyə zərər verə biləcəyini iddia edir.

Bu parçalanma klassik ideoloji yox, taktiki və siyasi qorxu üzərində qurulub: kiminsə adı sənədlərdə çıxarsa, bu, partiya daxilində domino effekti yarana bilər. Bu

səbəbdən Epşteyn sənədləri respublikaçılar üçün daxili risk xəritəsini yenidən cızır.

MAGA ELEKTORATI VƏ MOBİLİZASIYA

MAGA elektoratı üçün “Epşteyn sənədləri” demək olar ki, simvolik mənə daşıyır. Bu sənədlər onların illərdir inandığı “elitlər gizlənilir”, “ədalət yalnız seçilmişlər üçündür” tezisini möhkəmləndirir. Sənədlərin hər yeni açıqlanması MAGA platformalarında informasiyadan çox emosional çağırış rolunu oynayır. Burada əsas məsələ faktların özü deyil, onların təqdim olunma formasıdır.

“ŞƏFFAFLIQ” VƏ SELEKTİV İFŞA RİSKİ

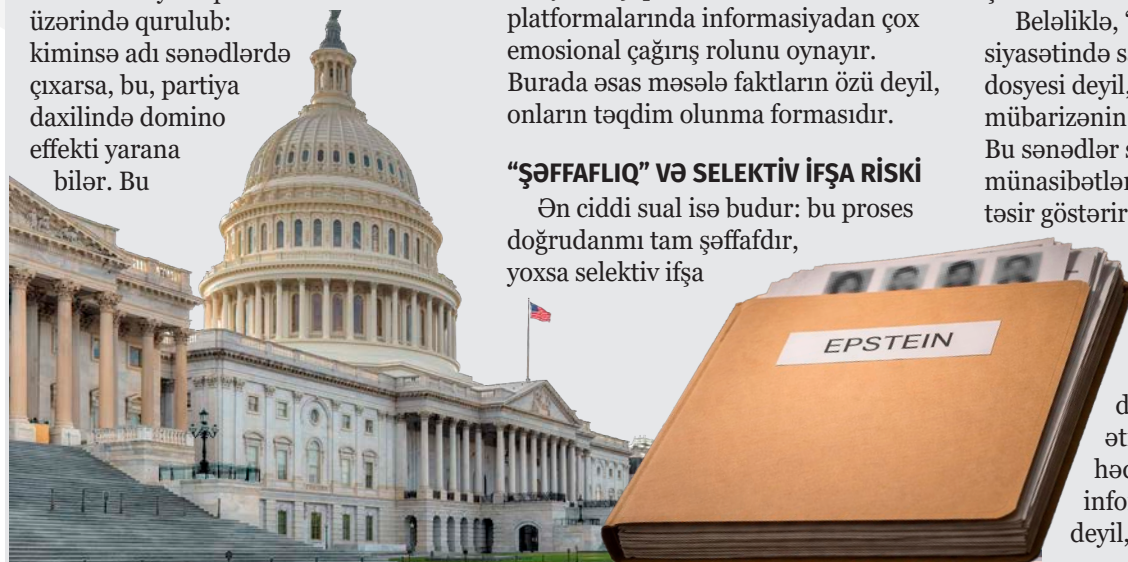
Ən ciddi sual isə budur: bu proses doğrudanmı tam şəffafdır, yoxsa selektiv ifşa

mexanizmdir? Qanunvericiliyə görə, qurbanları tanıdan, aktiv istintaqa zərər verən materiallar açıqlanmaya bilər. Bu isə hüquqi baxımdan əsaslı olsa da, siyasi baxımdan manipulyasiya riski yaradır.

Hansı adların açıqlanacağı, hansının gizli saxlanacağı artıq hüquqi yox, siyasi qərar kimi qəbul edilir. Bu da həmin sənədləri obyektiv ədalət alətindən çox, güc balansını tənzimləyən mexanizmə çevirir.

Beləliklə, “Epşteyn sənədləri” ABŞ siyasətində sadəcə keçmiş cinayət dosyesi deyil, indiki və gələcək siyasi mübarizənin aktiv komponentidir. Bu sənədlər seçkilərə, partiyadaxili münasibətlərə və ictimai etimada təsir göstərir. Əsas risk isə ondadır ki, hüquqi ədalət siyasi məqsədlərin kölgəsində qalır.

Şəffaflıq iddiası nə qədər güclü olsa da, “Epşteyn sənədləri” ətrafında gedən proses bir həqiqəti açıq göstərir: ABŞ-də informasiya artıq yalnız fakt deyil, siyasi silahdır.

SƏNƏDLƏR AVROPADA DA SIYASİ TƏLATÜMLƏRƏ YOL AÇIR

Bu məsələ ilə bağlı ən maraqlı cəhətlərdən biri də, “Epşteyn işi”nin ABŞ-dən kənarda da siyasi təlatümlərə yol açmasıdır. Xüsusilə Avropanın siyasi həyatında yaşanan son hadisələr cinayət işinin hüquqi yox, daha çox siyasi məqsədlərə xidmət etdiyinə dair iddiaları gücləndirir. ABŞ-nin yaxın müttəfiqlərinin siyasi həyatında

“Epşteyn işi” ilə bağlı təlatümlər yaşanır. İstər hökumət başçıları, istərsə də ictimaiyyət arasında ciddi nüfuzu olan kral ailələrinin üzvləri, nazirlərin adlarının bu məsələdə hallanması istefalar və ciddi qınaqlarla müşahidə olunur. Bu səbəbdəndir ki, “Epşteyn işi”nin daha geniş müstəvidə və detallı olaraq araşdırılması, faktların

tam olaraq açıqlanmasında tək ABŞ cəmiyyəti yox, həm də Avropa və bu işdə adı hallanan rəsmi şəxslərin aid olduqları dövlətlərin seçiciləri də ciddi şəkildə maraqlıdır.

Prosesin axarının hansı məcraya yönələcəyi isə, təbii ki, ABŞ sistemindəki maraqlı tərəflərin verəcəkləri qərarlardan asılıdır.